

ДИРЕКТИВА (ЄС) 2019/1937 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ ЄС від 23.10.2019 ПРО ЗАХИСТ ОСІБ, ЯКІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ ПРО ПОРУШЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА СОЮЗУ¹

РОЗДІЛ I

СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА УМОВИ ЗАХИСТУ

Стаття 1

Мета

Метою цієї Директиви є забезпечення дотримання законодавства та політик Союзу в конкретних сферах через встановлення єдиних мінімальних стандартів, які забезпечують високий рівень захисту осіб, які повідомляють про порушення законодавства Союзу.

Стаття 2

Матеріальна сфера застосування

1. Ця Директива встановлює єдині мінімальні стандарти щодо захисту осіб, які повідомляють про такі порушення законодавства Союзу:

- ▶ порушення, які підпадають під сферу застосування актів Союзу, що визначені в Додатку, які стосуються таких сфер:
 - ▷ державні закупівлі;
 - ▷ фінансові послуги, продукти та ринки, а також запобігання відмиванню грошей та фінансуванню тероризму;
 - ▷ безпека продуктів та їх відповідність стандартам;
 - ▷ безпека на транспорті;
 - ▷ охорона навколишнього середовища;
 - ▷ радіаційний захист та ядерна безпека;
 - ▷ безпека харчових продуктів та кормів, здоров'я та добробут тварин;
 - ▷ громадське здоров'я;
 - ▷ захист прав споживачів;
 - ▷ захист приватності та персональних даних; безпека мереж та інформаційних систем;
 - ▷ порушення, які впливають на фінансові інтереси Союзу, згідно зі статтею 325ДФЕС² та, як далі визначено, відповідними законами Союзу;

¹ Цей переклад є неофіційним та містить лише основну частину Директиви. З повним текстом можна ознайомитися за посиланням: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=CELEX%3A32019L1937>.

² Договір про функціонування Європейського Союзу (прим. перекладача).

- ▷ порушення, які стосуються внутрішнього ринку, згідно зі статтею 26(2) ДФЄС, зокрема порушення правил Союзу щодо конкуренції та державної допомоги, а також порушення, які стосуються внутрішнього ринку, щодо актів, які порушують правила оподаткування прибутку підприємств, чи схем, мета яких полягає в отриманні податкових пільг, що позбавляє законодавство оподаткування прибутку підприємств, яке застосовується, його предмета та мети.

Ця Директива не обмежує прав держав-членів розширювати заходи захисту згідно з національним законодавством щодо сфер чи актів, які не охоплено пунктом 1.

Стаття 3

Зв'язок з іншими актами Союзу та положеннями національного законодавства

У разі, коли галузевими актами Союзу, перерахованими в частині II Додатку, передбачено конкретні правила щодо повідомлення про порушення, застосовуються такі правила. Положення цієї Директиви застосовуються тією мірою, наскільки предмет є не врегульований такими обов'язковими галузевими актами Союзу.

Ця Директива не впливає на зобов'язання держав-членів забезпечити національну безпеку чи на їх повноваження щодо захисту власних істотних безпекових інтересів. Зокрема, вона не застосовується до повідомлення про порушення правил закупівель, що стосуються аспектів оборони чи безпеки, окрім випадків, коли вони охоплюються відповідними актами Союзу.

Ця Директива не впливає на застосування законодавства Союзу чи національного законодавства, що стосується будь-якої з таких сфер:

- ▶ захист інформації з обмеженим доступом³;
- ▶ захист юридичних або медичних професійних привілеїв на збереження професійної таємниці;
- ▶ таємниця судового засідання;
- ▶ правила провадження у кримінальних справах.

4. Ця Директива не впливає на національні правила щодо застосування працівниками їхніх прав на отримання консультацій їхніх представників чи професійних спілок та щодо захисту від будь-яких необґрунтованих шкідливих заходів, яких було вжито в результаті консультацій, а також автономності соціальних партнерів та їхнього права укладати колективні угоди. Це не обмежує рівня захисту, що надається цією Директивою.

Стаття 4

Особи, до яких застосовується ця Директива

1. Ця Директива застосовується до осіб, які повідомляють про порушення і які працюють у приватному або державному секторах, які отримали інформацію про порушення в межах робочої діяльності, включно принаймні з такими особами:

- ▶ особи, які мають статус працівника в розумінні статті 45(1) ДФЄС, зокрема державних службовців;

³ Classified information – в оригіналі, мова радше йде про інформацію, доступ до якої обмежено з мотивів державної безпеки (прим. перекладача).

- ▶ особи, які мають статус самозайнятої особи в розумінні статті 49 ДФЄС;
- ▶ акціонери та особи, які належать до адміністративного, управлінського чи наглядового органу підприємства, зокрема є членами без виконавчих повноважень; а також волонтери та тренери як на оплатній, так і на безоплатній основі;
- ▶ будь-які особи, котрі працюють під наглядом та управлінням підрядників, субпідрядників та постачальників.

2. Ця Директива також застосовується до осіб, які повідомляють про порушення, якщо вони повідомляють чи розкривають для громадськості інформацію про порушення, яку вони отримали в робочих відносинах, що з того часу припинилися.

3. Ця Директива також застосовується до осіб, які повідомляють про порушення, трудові відносини яких ще не набрали чинності, якщо інформацію про порушення було отримано в процесі прийняття на роботу чи інших перемовин, що передують укладенню контракту.

4. Заходи щодо захисту осіб, які повідомляють про порушення, що встановлені в розділі VI, також застосовуються у відповідних випадках до:

- ▶ осіб, які сприяють повідомленню;
- ▶ третіх осіб, пов'язаних з особами, які повідомляють про порушення і які можуть зазнати помсти в межах діяльності, пов'язаної з роботою, як-от колеги чи родичі осіб, які повідомляють про порушення;
- ▶ юридичних осіб, якими володіє особа, яка повідомляє про порушення, на яких вона працює чи з якими вона іншим чином пов'язана в межах діяльності, пов'язаної з роботою.

Стаття 5

Визначення

Для цілей цієї Директиви застосовано такі визначення:

- ▶ «*порушення*» означає дії чи бездіяльність, які:
 - ▷ є незаконними та стосуються законодавства Союзу і матеріальних сфер, до яких застосовується ця Директива, про які йдеться в статті 2; чи
 - ▷ суперечать предмету чи меті правил, встановлених законодавством Союзу, у межах матеріальних сфер, до яких застосовується ця Директива, про які йдеться в статті 2;
- ▶ «*інформація про порушення*» означає інформацію, включно з розумними підозрами про дійсні чи потенційні порушення, що сталися чи ймовірно стануться в організації, де особа, яка повідомляє про порушення, працює або працювала, чи в іншій організації, з якою особа, яка повідомляє про порушення, має або мала контакти через її роботу, і про спроби приховати такі порушення;
- ▶ «*повідомляти*» чи «*повідомлення*» означає усне або письмове доведення до відома інформації про порушення;
- ▶ «*внутрішнє повідомлення*» означає доведення до відома інформації про порушення всередині юридичної особи в приватному або державному секторі в усній або письмовій формі;

- ▶ «*зовнішнє повідомлення*» означає доведення до відома компетентних органів інформації про порушення в усній чи письмовій формах;
 - ▶ «*публічне розкриття*» чи «*розкривати для громадськості*» означає зробити інформацію про порушення доступною в публічній сфері;
 - ▶ **«особа, яка повідомляє про порушення»** означає фізичну особу, яка повідомляє чи розкриває для громадськості інформацію про порушення, яку вона отримала в межах виконання нею діяльності, пов'язаної з роботою;
 - ▶ «*особа, яка сприяє повідомленню*» означає фізичну особу, яка допомагає особі, яка повідомляє про порушення, в процесі повідомлення про порушення в межах діяльності, пов'язаної з роботою, і допомога якої повинна бути конфіденційною;
 - ▶ «*в межах діяльності, пов'язаної з роботою*» означає поточну діяльність чи діяльність у минулому в приватному чи державному секторах, завдяки якій, незалежно від характеру такої діяльності, особа отримує інформацію про порушення та в межах якої такі особи можуть зазнати переслідування в разі повідомлення ними такої інформації;
 - ▶ «*особа, про яку йдеться*» означає юридичну чи фізичну особу, про яку йдеться в повідомленні чи розкритті для громадськості як про особу, якій приписується порушення чи з ким така особа асоціюється;
 - ▶ «*переслідування*» означає пряму чи опосередковану дію чи бездіяльність, яка відбувається в межах діяльності, пов'язаної з роботою, спричиняється внутрішнім чи зовнішнім повідомленням або розкриттям для громадськості і яка спричиняє чи може спричинити необґрунтовану шкоду особі, яка повідомляє про порушення;
 - ▶ «*реагування*» означає будь-яку дію, яка вчиняється отримувачем повідомлення про порушення чи будь-яким компетентним органом для оцінки правдивості звинувачень, що містяться в повідомленні, і, у відповідних випадках, для виправлення порушення, про яке повідомляється, зокрема через вжиття таких заходів, як внутрішнє розслідування, розслідування, обвинувачення, заходи щодо відшкодування коштів чи закриття провадження;
 - ▶ «*інформування про заходи, яких було вжито*» означає надання особі, яка повідомляє про порушення, інформації про заходи, які передбачено чи яких вжито як реагування, та про підстави для такого реагування;
 - ▶ «*компетентний орган*» означає національний орган, визначений для отримання повідомлень відповідно до розділу III та інформування особи, яка повідомляє про порушення, про вжиті заходи та/або визначений здійснювати обов'язки, передбачені цією Директивою, зокрема щодо реагування.

Стаття 6

Умови захисту осіб, які повідомляють про порушення

1. Особи, які повідомляють про порушення, мають право на захист за цією Директивою за умови, що:
 - ▶ вони мають розумні підстави вважати, що інформація про порушення, яку було повідомлено, була правдивою на час повідомлення і що така інформація охоплюється сферою застосування цієї Директиви; і

- ▷ вони повідомили про порушення внутрішньо відповідно до статті 7 або зовнішньо відповідно до статті 10 чи зробили публічне розкриття відповідно до статті 15.
- 2. Не обмежуючи існуючих зобов'язань щодо забезпечення анонімності повідомлення відповідно до законодавства Союзу, ця Директива не впливає на повноваження держав-членів вирішувати, чи зобов'язані юридичні особи в приватному чи державному секторі, а також компетентні органи приймати та реагувати на анонімні повідомлення про порушення.
- 3. Особи, які здійснили повідомлення чи публічне розкриття інформації про порушення анонімно, але яких надалі було встановлено і які зазнали переслідування, незважаючи на це, мають право на захист, передбачений розділом VI, за умови, що вони відповідають умовам, встановленим у пункті 1.
- 4. Особи, які здійснюють повідомлення до відповідних установ, органів, офісів чи агентств Союзу про порушення, до яких застосовується ця Директива, мають право на захист, як встановлено в цій Директиві згідно з тими ж умовами, що й для осіб, які здійснюють зовнішнє повідомлення.

РОЗДІЛ II

ВНУТРІШНЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ

Стаття 7

Повідомлення через внутрішні канали повідомлення

1. Зазвичай, і не обмежуючи положення статей 10 та 15, інформацію про порушення може бути повідомлено через застосування внутрішніх каналів для повідомлення із застосуванням процедур, передбачених у цьому розділі.
2. Держави-члени заохочують повідомлення через внутрішні канали для повідомлення інформації перед тим, як повідомляти через зовнішні канали для повідомлення інформації, у тих випадках, коли порушення може бути належним чином усунуто на внутрішньому рівні і особа, яка повідомляє про порушення, вважає, що ризик переслідування відсутній.
3. Належна інформація щодо використання внутрішніх каналів повідомлення, про які йдеться в пункті 2, надається з огляду на інформацію, що надається юридичними особами в приватному та державному секторах відповідно до підпункту (g) статті 9(1) чи компетентними органами відповідно до підпункту (a) статті 12(4) та статті 13.

Стаття 8

Зобов'язання створити канали для внутрішнього повідомлення

1. Держави-члени після консультацій та узгодження із соціальними партнерами, де це передбачено національним законодавством, забезпечують створення юридичними особами в приватному та державному секторах каналів та процедур для внутрішнього повідомлення та для реагування.
2. Канали та процедури, про які йдеться в пункті 1 цієї статті, надають можливість працівникам повідомляти інформацію про порушення. Вони можуть надавати можливість іншим особам, про яких ідеться в підпунктах (b), (c) та (d) статті 4(1) та

статті 4(2), які мають контакт з юридичною особою в межах діяльності, пов'язаної з роботою, також повідомляти інформацію про порушення.

3. Пункт 1 застосовується до юридичних осіб у приватному та державному секторах, кількість працівників яких становить 50 або більше.
4. Поріг, встановлений пунктом 3, не застосовуються до юридичних осіб, до яких застосовується законодавство Союзу, про яке йдеться в частині I.B та II Додатку.
5. Управління каналами для повідомлення може здійснюватися на внутрішньому рівні особою чи відділом, визначеними для таких цілей, чи на зовнішньому рівні третьою стороною. Гарантії та вимоги, про які йдеться в статті 9(1), також застосовуються до уповноважених третіх сторін, які здійснюють управління каналом для повідомлення інформації від імені юридичної особи в приватному секторі.
6. Юридичні особи в приватному секторі з кількістю працівників від 50 до 249 можуть спільно користуватися ресурсами, що стосуються отримання повідомлень та здійснення будь-якого розслідування. Це не впливає на зобов'язання, які накладаються на таких юридичних осіб цією Директивою, щодо дотримання конфіденційності, інформування про вжиті заходи та усунення порушення, про яке повідомлено.
7. Після належної оцінки ризиків із врахуванням характеру діяльності юридичних осіб та рівня ризику, що впливає, зокрема щодо довкілля чи громадського здоров'я, держави-члени можуть установити вимогу щодо юридичних осіб у приватному секторі, кількість працівників яких становить менше 50, створити канали та процедури для внутрішнього повідомлення відповідно до розділу II.
8. Держави-члени повідомляють Комісію про будь-які рішення, які вони приймають щодо встановлення вимоги до юридичних осіб у приватному секторі щодо створення каналів для внутрішнього повідомлення відповідно до пункту 7. Таке повідомлення містить підстави для прийняття такого рішення та критерії, які використовувалися для оцінювання ризику, про який йдеться в пункті 7. Комісія доводить таке рішення до відома інших держав-членів.
9. Пункт 1 застосовується до всіх юридичних осіб у державному секторі, зокрема до будь-якої юридичної особи, якою володіють чи яку контролюють такі юридичні особи.

Держави-члени можуть звільнити органи управління міст із кількістю мешканців менше 10000, чи кількість працівників яких становить менше 50, чи інших юридичних осіб, про яких йдеться в першому підпункті цього пункту, кількість працівників яких становить менше 50, від зобов'язання, про яке йдеться в пункті 1.

Держави-члени можуть передбачити, що канали внутрішнього повідомлення можна спільно використовувати різними муніципальними органами управління чи управляти спільними муніципальними органами відповідно до національного законодавства за умови, що спільні канали для внутрішнього повідомлення відрізняються і не залежать від відповідних каналів для зовнішнього повідомлення.

Стаття 9

Порядок внутрішнього повідомлення та реагування

1. Порядок внутрішнього повідомлення та реагування, про що йдеться у статті 8, включає таке:

- ▷ канали для отримання повідомлень, які розроблені, створені та управляються в безпечний спосіб, що забезпечує конфіденційність особи, яка здійснює повідомлення, та захист будь-якої третьої сторони, про яку йдеться в повідомленні, а також перешкоджає доступу до них персоналу, який не має відповідних повноважень;
 - ▷ підтвердження отримання повідомлення особою, яка повідомляє про порушення, протягом семи днів після отримання;
 - ▷ призначення безсторонньої особи чи відділу, що мають повноваження реагувати на повідомлення і можуть бути тими самими особою чи відділом, які отримують повідомлення і ведуть комунікацію з особою, яка повідомляє про порушення, і за потреби вимагають додаткову інформацію від особи, яка повідомляє про порушення, чи інформують її про вжиті заходи;
 - ▷ добросовісне реагування визначеною особою чи відділом, про які йдеться в підпункті (с);
 - ▷ добросовісне реагування, якщо це передбачено національним законодавством, на анонімні повідомлення;
 - ▷ розумні часові межі для інформування про вжиті заходи, що не перевищували б трьох місяців від підтвердження отримання чи, у разі якщо підтвердження повідомлення не надсилалося особі, яка повідомляє про порушення, трьох місяців від закінчення триденного періоду після подання повідомлення;
 - ▷ надання чіткої та доступної інформації про порядок подання повідомлення за зовнішніми каналами компетентним органам відповідно до статті 10 і у відповідних випадках до установ, органів, офісів чи агентств Союзу.
2. Канали, передбачені підпунктом (а) пункту 1, забезпечують повідомлення усно чи письмово або в обох формах. Повідомлення в усній формі здійснюється телефоном або через інші системи голосових повідомлень і на запит особи, яка повідомляє про порушення, через особисту зустріч у розумних часових межах.

РОЗДІЛ III

ЗОВНІШНЄ ПОВІДОМЛЕННЯ ТА РЕАГУВАННЯ

Стаття 10

Повідомлення через канали для зовнішнього повідомлення

Не обмежуючи положення підпункту (b) статті 15(1), особи повідомляють інформацію про порушення, використовуючи канали та процедури, про які йдеться в статтях 11 та 12 (насамперед через внутрішні канали або шляхом безпосереднього повідомлення через канали для зовнішнього повідомлення).

Стаття 11

Зобов'язання щодо створення каналів для зовнішнього повідомлення та реагування на повідомлення

1. Держави-члени визначають компетентні органи для отримання, інформування та реагування на повідомлення та забезпечують їх належними ресурсами.
2. Держави-члени забезпечують компетентні органи належними ресурсами, щоб:

- ▷ створили незалежні та автономні канали для зовнішнього повідомлення, для отримання та оброблення інформації про порушення;
 - ▷ невідкладно, але в жодному разі не пізніше ніж протягом семи днів після отримання, підтвердили отримання, окрім випадків, коли особа, яка здійснює повідомлення, прямо висловлює іншу вимогу або коли компетентний орган має розумні підстави вважати, що підтвердження отримання поставить під загрозу захист особи, яка здійснює повідомлення, від ідентифікації;
 - ▷ здійснювали добросовісне реагування на повідомлення;
 - ▷ інформували особу, яка повідомляє про порушення, про вжиті заходи в розумних часових межах, що не перевищували б трьох або шести місяців у належно обґрунтованих випадках;
 - ▷ доводили до відома особи, яка повідомляє про порушення, результат розслідувань, ініційованих на підставі повідомлення, у порядку, встановленому національним законодавством;
 - ▷ передавали протягом належного часу інформацію, що міститься в повідомленні, до компетентних установ, органів, офісів чи агентств Союзу, відповідно до обставин, для подальшого розслідування, де це передбачено законодавством Союзу чи національним законодавством.
3. Держави-члени можуть передбачити, що компетентні органи після належної оцінки справи можуть вирішити, що порушення, про яке повідомлено, вочевидь, є незначним і не потребує подальшого реагування відповідно до цієї Директиви, окрім закриття провадження. Це не впливає на інші зобов'язання чи інші процедури, які застосовуються для усунення порушень, про які повідомляється, чи засобів захисту, які встановлюються цією Директивою щодо внутрішнього чи зовнішнього повідомлення. У такому разі компетентні органи інформують особу, яка повідомляє про порушення, про своє рішення та підстави для такого рішення.
 4. Держави-члени мають передбачити, що компетентні органи можуть вирішити закрити провадження щодо повторних повідомлень, що не містять жодної нової суттєвої інформації про порушення порівняно з останнім повідомленням, за яким було завершено відповідну процедуру, окрім випадків, коли нові правові чи фактичні обставини обґрунтовують інше реагування. У такому разі компетентні органи інформують особу, яка повідомляє про порушення, про своє рішення та підстави для такого рішення.
 5. Держави-члени можуть передбачити, що у разі великих обсягів подання повідомлень компетентні органи можуть першочергово займатися повідомленнями про серйозні порушення чи порушення суттєвих положень у сфері застосування цієї Директиви, не впливаючи на часові межі, встановлені підпунктом (d) пункту 2.
 6. Держави-члени забезпечують, щоб будь-який орган, який отримав повідомлення, навіть не маючи повноважень на усунення порушення, про яке повідомляється, передав його компетентному органу протягом розумного періоду в безпечний спосіб і невідкладно поінформував особу, яка повідомляє про порушення, про таке передання.

Влаштування каналів для зовнішнього повідомлення

1. Канали для зовнішнього повідомлення вважаються незалежними та автономними, якщо вони відповідають усім критеріям, зазначеним нижче:
 - ▷ вони розробляються, утворюються та управляються в спосіб, який забезпечує повноту, цілісність та конфіденційність інформації і запобігає доступу до неї працівників компетентного органу, які не мають на це повноважень;
 - ▷ вони дають змогу довготривалого зберігання інформації відповідно до статті 18 для уможливлення проведення подальших розслідувань.
2. Канали для зовнішнього повідомлення уможливають повідомлення інформації в письмовій та усній формах. Повідомлення в усній формі здійснюються телефоном чи через інші системи голосових повідомлень і на запит особи, яка повідомляє про порушення, через особисту зустріч у розумних часових межах.
3. Компетентні органи забезпечують, щоб у випадках, коли повідомлення отримується не через канали, про які йдеться в пунктах 1 і 2, або працівниками, які не є відповідальними за розгляд повідомлень, цим працівникам забороняється розкривати будь-яку інформацію, що може ідентифікувати особу, яка повідомляє про порушення, чи особу, про яку йдеться; і вони мають невідкладно переслати отримане ними повідомлення без змін працівникам, відповідальним за розгляд повідомлень.
4. Держави-члени забезпечують визначення компетентними органами працівників, відповідальних за розгляд повідомлень, зокрема за таке:
 - ▷ надання будь-якій заінтересованій особі інформації щодо порядку повідомлення;
 - ▷ отримання та реагування на повідомлення;
 - ▷ підтримання контакту з особою, яка повідомляє про порушення, з метою інформування про вжиті заходи та (за потреби) запиту про надання додаткової інформації.
5. Для працівників, про яких ідеться в пункті 4, забезпечується спеціальне навчання щодо розгляду повідомлень.

Інформація про отримання повідомлень та реагування на них

Держави-члени забезпечують опублікування компетентними органами на їхніх вебсайтах в окремому розділі, який можна легко визначити та до якого легко отримати доступ, інформації про принаймні таке:

- ▶ умови відповідності критеріям щодо отримання захисту за цією Директивою;
- ▶ контактні дані каналів для зовнішнього повідомлення відповідно до статті 12, а саме: електронна та поштова адреси; номери телефонів таких каналів із зазначенням того, чи здійснюється запис телефонних розмов;
- ▶ процедури, що застосовуються до повідомлення про порушення, зокрема щодо способу, у який компетентні органи можуть вимагати від особи, яка повідомляє про порушення, прояснити повідомлену інформацію чи надати додаткову інформацію; часові межі для інформування про вжиті заходи; типи і контент такого інформування;

- ▶ режим конфіденційності, який застосовується до повідомлень, зокрема інформації щодо обробки персональних даних відповідно до статті 7 цієї Директиви, статей 5 та 13 Регламенту (ЄС) 2016/679, статті 13 Директиви (ЄС) 2016/680 та статті 15 Регламенту (ЄС) 2018/1725 і залежно від обставин;
- ▶ характер реагування на повідомлення;
- ▶ засоби судового захисту та процедури захисту від переслідування, а також наявність конфіденційних консультацій для осіб, які мають намір зробити повідомлення;
- ▶ пам'ятка, у якій чітко роз'яснено умови, за яких особи, які повідомляють про порушення до компетентних органів, захищені від відповідальності за порушення конфіденційності відповідно до статті 21(2);
- ▶ контактні дані інформаційного центру чи окремого незалежного адміністративного органу, як передбачено в статті 20(3), у відповідних випадках.

Стаття 14

Перегляд процедур компетентними органами

Держави-члени забезпечують регулярний перегляд компетентними органами своїх процедур щодо отримання повідомлень та реагування на них принаймні раз на три роки. Під час перегляду таких процедур компетентні органи беруть до уваги власний досвід, а також досвід інших компетентних органів і відповідно коригують процедури.

РОЗДІЛ IV

ПУБЛІЧНІ РОЗКРИТТЯ

Стаття 15

Публічні розкриття

1. Особа, яка здійснює публічне розкриття, має право на захист за цією Директивою за умови дотримання будь-якої з таких умов:
 - ▶ особа спочатку здійснила повідомлення внутрішньо та зовнішньо чи відразу зовнішньо відповідно до розділів II та III, проте не було вжито жодних належних заходів реагування на повідомлення протягом часових меж, про які йдеться в підпункті (f) статті 9(1) чи підпункті (d) статті 11(2); чи
 - ▶ особа має розумні підстави вважати, що:
 - a) порушення може становити неминучу чи очевидну загрозу суспільним інтересам, коли існує надзвичайна ситуація чи ризик спричинення непоправної шкоди;
 - b) у випадку зовнішнього повідомлення існує ризик переслідування; чи ймовірність ефективного усунення порушення є низькою через особливі обставини справи, коли докази може бути приховано чи знищено; чи коли орган може бути в змові з особою, яка здійснила порушення або яка залучена до порушення.
2. Ця стаття не застосовується до справ, коли особа безпосередньо розкриває інформацію пресі відповідно до конкретних положень національного законодавства, що встановлюють систему захисту свободи висловлювань та інформації.

РОЗДІЛ V

ПОЛОЖЕННЯ, ЩО ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО ПОВІДОМЛЕННЯ

Стаття 16

Обов'язок щодо забезпечення конфіденційності

1. Держави-члени забезпечують, щоб інформація, що ідентифікує особу, яка повідомляє про порушення, не розкривалася жодній особі, окрім уповноважених працівників, до компетенції яких належить отримання та реагування на повідомлення, без чіткої згоди такої особи. Це також застосовується до будь-якої іншої інформації, завдяки якій прямо чи опосередковано може бути встановлено особу, яка повідомляє про порушення.
2. Як відступ від пункту 1, інформацію, що ідентифікує особу, яка повідомляє про порушення, та будь-яку іншу інформацію, про яку йдеться в пункті 1, може бути розкрито тільки у випадках, коли це є необхідним та співмірним зобов'язанням, що накладаються законодавством Союзу чи національним законодавством у межах розслідувань національними органами чи судових проваджень, зокрема з метою гарантування прав на захист відповідної особи.
3. Розкриття, що здійснюються відповідно до винятку, передбаченого пунктом 2, підлягають гарантіям згідно з правилами Союзу та національними правилами. Особам, які повідомляють про порушення, надається інформація щодо здійснення розкриття їх особи, окрім випадків, коли така інформація становитиме загрозу для відповідних розслідувань чи судових проваджень. Під час інформування осіб, які повідомляють про порушення, компетентний орган надсилає їм письмове пояснення підстав для розкриття відповідних конфіденційних даних.
4. Держави-члени забезпечують, щоб компетентні органи, які отримують інформацію про порушення, що містить комерційну таємницю, не використовували і не розкривали такі комерційні таємниці для цілей, які перевищують ті заходи, що є необхідними для належного реагування.

Стаття 17

Обробка персональних даних

Будь-яка обробка персональних даних, що здійснюється відповідно до цієї Директиви, зокрема обмін чи передавання персональних даних компетентними органами, здійснюється відповідно до Регламенту (ЄС) 2016/679 та Директиви (ЄС) 2016/680. Будь-який обмін чи передавання інформації установами, органами, офісами чи агентствами Союзу здійснюється відповідно до Регламенту (ЄС) 2018/1725.

Збір персональних даних, які очевидно не мають стосунку до розгляду конкретного повідомлення, не здійснюється, або, якщо їх було випадково зібрано, їх вилучають без неналежної затримки.

Стаття 18

Ведення обліку повідомлень

1. Держави-члени забезпечують ведення обліку юридичними особами в приватному та державному секторах, а також компетентними органами кожного отриманого

повідомлення, дотримуючись вимог щодо конфіденційності, встановлених у статті 16. Звіти зберігаються не довше ніж це потрібно та співмірно для дотримання вимог, встановлених цією Директивою, чи інших вимог, що накладаються законодавством Союзу чи національним законодавством.

2. У разі, коли для повідомлення використовується записувана телефонна лінія чи інша система запису голосових повідомлень, за умови погодження особи, яка повідомляє про порушення, юридичні особи в приватному та державному секторах та компетентні органи мають право документувати усні повідомлення в один із таких способів:
 - ▷ через запис розмови в стійкій та відновлюваній формі;
 - ▷ через повну та точну стенограму розмови, що готується працівниками, відповідальними за розгляд повідомлення.

Юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи надають особі, яка повідомляє про порушення, можливість перевірити, виправити та затвердити стенограму дзвінка, підписавши її.

3. У разі, коли для повідомлення використовується телефонна лінія без запису чи інша система голосових повідомлень без запису, юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи мають право документувати усні повідомлення у формі точного протоколу бесіди, що записується працівником, відповідальним за розгляд повідомлення. Юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи надають особі, яка повідомляє про порушення, можливість перевірити, виправити та затвердити протокол зустрічі, підписавши його.
4. У разі, коли особа вимагає зустрічі з працівниками юридичних осіб у приватному та державному секторах чи компетентних органів з метою повідомлення відповідно до статей 9(2) та 12(2), юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи забезпечують за умови згоди особи, яка повідомляє про порушення, зберігання повних і точних записів зустрічі в стійкій та відновлюваній формі.

Юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи мають право документувати зустріч в один із таких способів:

- ▷ через запис розмови в стійкій та відновлюваній формі;
- ▷ через повний та точний протокол зустрічі, що готується працівниками, відповідальними за розгляд повідомлення.

Юридичні особи в приватному і державному секторах та компетентні органи надають особі, яка повідомляє про порушення, можливість перевірити, виправити та затвердити протокол зустрічі, підписавши його.

РОЗДІЛ VI

ЗАХОДИ ЩОДО ЗАХИСТУ

Стаття 19

Заборона переслідування

Держави-члени вживають необхідних заходів для заборони будь-якої форми переслідування осіб, про яких ідеться в статті 4, включно з погрозами переслідування чи спробами переслідування, зокрема, у формі:

- ▶ відсторонення, скорочення, звільнення чи рівнозначних заходів;
- ▶ пониження на посаді чи ненадання підвищення за посадою;
- ▶ передання повноважень, зміни місця роботи, зменшення розміру заробітної плати, зміни графіка роботи;
- ▶ ненадання навчання;
- ▶ негативної оцінки роботи чи рекомендації для працевлаштування;
- ▶ застосування будь-якого адміністративного заходу, стягнення чи іншої санкції, включно з фінансовими санкціями;
- ▶ примусу, залякування, домагання чи громадського осуду;
- ▶ дискримінації, несприятливого чи несправедливого ставлення;
- ▶ непереведення тимчасового трудового договору в постійний трудовий договір у випадку, коли працівник мав законні очікування, що йому буде запропоновано постійну роботу;
- ▶ непоновлення чи передчасне припинення тимчасового трудового договору;
- ▶ завдання шкоди, зокрема репутації особи (наприклад, у соціальних мережах), матеріальних збитків, як-от: утрата бізнесу чи упущений дохід;
- ▶ унесення до «чорних» списків на основі офіційних чи неофіційних домовленостей у сфері чи галузі промисловості загалом, що може зумовити неможливість у майбутньому працевлаштуватися в певній сфері чи галузі;
- ▶ передчасного припинення чи розірвання договору на поставку товарів чи послуг;
- ▶ анулювання ліцензії чи дозволу;
- ▶ направлення до психіатра чи до медичної консультації.

Стаття 20

Заходи з підтримки

1. Держави-члени забезпечують доступ осіб, про яких ідеться в статті 4, згідно з обставинами, до заходів із підтримки, як-от:
 - ▶ повної і незалежної інформації та консультацій, що є в безоплатному доступі для громадськості, щодо процедур та засобів судового захисту, про захист від переслідування та про права особи, про яку йдеться;

- ▷ ефективної допомоги компетентних органів у засвідченні перед будь-яким відповідним органом, залученим до їх захисту від переслідування, включно з випадками, передбаченими національним законодавством, факту, що вони мають право на захист згідно з цією Директивою;
 - ▷ правової допомоги в кримінальних і транскордонних цивільних провадженнях відповідно до Директиви (ЄС) 2016/1919, Директиви 2008/52/ЄС Європейського Парламенту і Ради, національного законодавства; правової допомоги в подальших провадженнях та юридичних консультаціях; іншої правової підтримки.
2. Держави-члени можуть передбачити заходи щодо фінансової допомоги та підтримки, зокрема психологічної підтримки, для осіб, які повідомляють про порушення, в межах юридичного розгляду.
 3. Заходи на підтримку, про які йдеться в цій статті, можуть надаватися, згідно з обставинами, інформаційним центром чи окремим чітко визначеним, незалежним адміністративним органом.

Стаття 21

Заходи захисту від переслідування

1. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення захисту осіб, про яких йдеться в статті 4, від переслідування. Ці заходи включають, зокрема, такі, які встановлено в пунктах 2-8 цієї статті.
2. Не обмежуючи положення статті 3(2) та (3), у випадках, коли особи повідомляють про порушення чи роблять публічні розкриття відповідно до цієї Директиви, не вважається, що вони порушили будь-які обмеження щодо розкриття інформації, і вони не несуть жодної відповідальності щодо такого повідомлення чи публічного розкриття за умови, що вони мали розумні підстави вважати, що повідомлення чи публічне розкриття такої інформації було необхідним для викриття порушення відповідно до цієї Директиви.
3. Особи, які повідомляють про порушення, не несуть відповідальності за набуття чи доступ до інформації, повідомлення чи публічне розкриття якої здійснюється за умови, що таке набуття чи доступ не становить самостійного кримінального правопорушення. У разі, коли набуття чи доступ становить самостійне кримінальне правопорушення, кримінальна відповідальність продовжує регулюватися національним законодавством, що застосовується.
4. Будь-яка інша можлива відповідальність осіб, які повідомляють про порушення, що виникає в результаті дій чи бездіяльності, які не пов'язані з повідомленням чи публічним розкриттям, чи які не є необхідними для виявлення порушення відповідно до цієї Директиви, продовжує регулюватися законодавством Союзу або національним законодавством, що застосовується.
5. У судових провадженнях чи провадженнях будь-якого іншого органу, які стосуються шкоди, завданої особі, яка повідомляє про порушення, і за умови встановлення, що ця особа зробила повідомлення чи публічне розкриття та зазнала шкоди, презюмується, що шкоди було завдано в межах переслідування за повідомлення чи публічне розкриття. У таких випадках обов'язок доведення, що заходи, які завдали шкоди, базувалися на належно обґрунтованих підставах, покладається на особу, яка вжила таких заходів.

6. Особи, про яких ідеться в статті 4, мають доступ до заходів судового захисту від переслідування згідно з обставинами, зокрема до проміжних заходів захисту до завершення судового провадження відповідно до національного законодавства.
7. У судовому провадженні, зокрема щодо дифамації, порушення авторського права, порушення таємності, порушення правил захисту даних, порушення комерційної таємниці чи позовів щодо відшкодування на основі законодавства про працю в приватному, державному чи колективному секторах, особи, про яких ідеться в статті 4, не несуть жодної відповідальності в результаті повідомлень чи публічних розкриттів, що здійснюються відповідно до цієї Директиви. Такі особи мають право посилатися на таке повідомлення чи публічне розкриття як підставу для закриття справи за умови, що вони мали розумні підстави вважати, що повідомлення чи публічне розкриття були необхідними для виявлення порушення відповідно до цієї Директиви.

У разі, коли особа повідомляє чи здійснює публічне розкриття інформації про порушення у сфері застосування цієї Директиви, і така інформація містить комерційну таємницю, а також у разі, коли така особа відповідає умовам цієї Директиви, таке повідомлення чи публічне розкриття вважається правомірним згідно з умовами статті 3(2) Директиви (ЄС) 2016/943.

8. Держави-члени вживають необхідних заходів для забезпечення засобів захисту та повного відшкодування збитків, завданих особам, про яких ідеться в статті 4, відповідно до національного законодавства.

Стаття 22

Заходи щодо захисту осіб, про яких ідеться

1. Держави-члени забезпечують особам, про яких ідеться, право ефективного захисту та право на чесний суд, а також презумпцію невинуватості та права захисту, зокрема право бути почутим та право на доступ до своєї справи, повною мірою відповідно до цього розділу.
2. Компетентні органи забезпечують, відповідно до національного законодавства, захист інформації, що ідентифікує осіб, про яких ідеться, протягом розслідування, спричиненого повідомленням чи публічним розкриттям.
3. Правила, встановлені в статтях 12, 17 та 18 щодо захисту інформації, що ідентифікує осіб, які повідомляють про порушення, також застосовуються до захисту інформації, що ідентифікує осіб, про яких ідеться.

Стаття 23

Санкції

1. Держави-члени забезпечують ефективні, співмірні та стримувальні санкції щодо фізичних та юридичних осіб, які:
 - ▷ перешкоджають чи мають намір перешкодити повідомленню;
 - ▷ здійснюють переслідування осіб, про яких ідеться в статті 4;
 - ▷ порушують недобросовісні судові провадження щодо осіб, про яких ідеться в статті 4;
 - ▷ порушують обов'язок щодо дотримання конфіденційності ідентичності осіб, які

повідомляють про порушення, як ідеться у статті 16.

2. Держави-члени забезпечують ефективні, співмірні та стримувальні санкції, які застосовуються щодо осіб, які повідомляють про порушення, де встановлено, що вони навмисно повідомили чи зробили публічне розкриття неправдивої інформації. Держави-члени також забезпечують заходи щодо відшкодування збитків, завданих у результаті такого повідомлення чи публічного розкриття, відповідно до національного законодавства.

Стаття 24

Неможливість відмови від прав та засобів захисту

Держави-члени забезпечують неможливість відмови чи обмеження прав та засобів захисту, що надаються цією Директивою, жодною угодою, політикою, формою чи умовою працевлаштування, зокрема арбітражною угодою, що укладається до виникнення спору.

РОЗДІЛ VII

ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 25

Положення про преференційне ставлення та про заборону обмеження привілеїв

1. Держави-члени можуть запровадити чи зберегти в силі положення, що передбачають преференції щодо прав осіб, які повідомляють про порушення, порівняно з тими, що встановлені цією Директивою, не обмежуючи положення статті 22 та статті 23(2).
2. Реалізація цієї Директиви за жодних обставин не створює підстав для зменшення рівня захисту, що вже надається державами-членами у сфері, яка охоплюється цією Директивою.

Стаття 26

Впровадження та перехідні положення

1. Держави-члени до 17 грудня 2021 року вводять у дію закони, підзаконні акти та адміністративні положення, необхідні для дотримання цієї Директиви.
2. Як відступ від пункту 1, щодо юридичних осіб у приватному секторі з кількістю працівників від 50 до 249 держави-члени до 17 грудня 2023 року вводять у дію закони, підзаконні акти та адміністративні положення, необхідні для дотримання зобов'язань щодо створення каналів для внутрішнього повідомлення відповідно до статті 8(3).
3. У разі, коли держави-члени приймають положення, про які йдеться в пунктах 1 та 2, такі положення мають містити покликання на цю Директиву чи супроводжуватися таким покликанням у разі їх офіційного опублікування. Держави-члени визначають, як робити таке покликання. Вони невідкладно доводять до відома Комісії текст таких положень.

Звітність, оцінка та перегляд

1. Держави-члени надають Комісії всю відповідну інформацію щодо реалізації та застосування цієї Директиви. На основі наданої інформації Комісія до 17 грудня 2023 року подає звіт до Європейського Парламенту і Ради щодо реалізації та застосування цієї Директиви.
2. Не обмежуючи зобов'язань щодо звітності, встановлених в інших актах Союзу, держави-члени щорічно подають Комісії статистику, як визначено нижче, щодо повідомлень, про які йдеться в розділі III (бажано в узагальненій формі, якщо вона є в наявності на центральному рівні у відповідній державі-члені):
 - ▷ кількість повідомлень, отриманих компетентними органами;
 - ▷ кількість розслідувань і розглядів, ініційованих у результаті таких повідомлень, та їх результат;
 - ▷ якщо встановлено розрахункові фінансові збитки та суми, відшкодовані після розслідувань та розглядів щодо порушень, про які повідомлено.
3. Комісія до 17 грудня 2023 року, враховуючи звіт, який подається відповідно до пункту 1, та статистику держав-членів, що подається відповідно до пункту 2, подає звіт до Європейського Парламенту і Ради з оцінкою впливу національного законодавства, що впроваджує положення цієї Директиви. Звіт надає оцінку ефективності цієї Директиви і розглядає потребу додаткових заходів, включаючи, згідно з обставинами, внесення доповнень з метою розширення сфери застосування цієї Директиви для сприяння реалізації актів чи сфер Союзу, зокрема поліпшення умов праці для захисту здоров'я та умов праці працівників.

Як додаток до оцінки, про яку йдеться в першому підпункті, звіт надає оцінку того, як держави-члени використали наявні механізми співпраці в межах своїх зобов'язань щодо реагування на повідомлення про порушення у сфері застосування цієї Директиви і, в широкому сенсі, як вони співпрацюють у разі порушень у транскордонному вимірі.

4. Комісія оприлюднює звіти, про які йдеться в підпунктах 1 та 3, та забезпечує легкий доступ до них.

Стаття 28

Набуття чинності

Ця Директива набуває чинності на двадцятий день після її опублікування в Офіційному віснику Європейського Союзу.

Стаття 29

Адресати

Адресатами цієї Директиви є держави-члени.

Вчинено в Страсбургу 23 жовтня 2019 року.

Від імені Європейського Парламенту

Президент

Д. М. САССОЛІ

Від імені Ради

Президент

Т. ТУППУРАЙНЕН